

Norges
vassdrags- og
energidirektorat

E-CO Energi AS
Postboks 1050 Sentrum
0104 OSLO

Ola Gunleiksrud

Vår dato: 16.06.2015
Vår ref.: 201503680-6
Arkiv: 312 /072.J
Deres dato: 11.06.2015
Deres ref.:

Saksbehandler:
Stein Wisthus Johansen

E-CO Energi AS - Tillatelse til midlertidig fravik fra manøvreringsreglementet for Vestredalstjern i Aurlandsvassdraget, Aurland kommune

Vi viser til deres søknad av 11.06.2015 om tillatelse til midlertidig fravik fra manøvreringsreglementet for Vestredalstjern i forbindelse med flomdempningstiltak i Aurlandsvassdraget.

Om søknaden

NVE har mottatt følgende søknad fra E-CO Energi AS datert 11.06.2015:

«E-CO Energi søker med dette om tillatelse til å manøvrere Vestredalstjern fritt for best mulig å kunne håndtere store vannføringer.

Omfang og iverksetting vurderes av E-CO Energi løpende. Det vil bli gitt en statusvurdering i løpet av mandager i den periode situasjonen tilsier at det er behov for fri magasindisponering av Vestredalstjern innenfor reguleringsgrensene.»

Denne søknaden baserer seg på følgende situasjonsbeskrivelse inklusive aktuelle tiltak:

«Situasjon

Det er betydelig snømagasin i Aurlandsvassdraget for årstiden. Vassdraget er velregulert med gode muligheter for demping av store flommer tidlig på året. Imidlertid har feltet knyttet til Aurland 2-LF begrenset magasin. Flomdemping i dette feltet er avhengig av at vann overføres til Viddalsmagasinet og til Nyhellermagasinet ved pumping. Snømagasin pr 7. juni var 484 Mm³ og magasinkapasitet er inntil 50 Mm³. For feltet knyttet til Vangen kraftverk er snømagasinet 135 Mm³, men uten magasin om sommeren. For disse to feltene er snømagasin henholdsvis 182 og 199 % av normalt for årstiden. Samlet er snømagasin i de omtalte felt ca. 70 % av totalt snømagasin i hele feltet til Aurlandsvassdraget.

For å oppfylle manøvreringsreglementets punkt 2: «Det skal ved manøvreringen has for øyet at vassdragets flomvassføring ikke unødig økes» er det avgjørende at de to feltene omtalt over håndteres optimalt.

E-post: nve@nve.no, Postboks 5091, Majorstuen, 0301 OSLO, Telefon: 09575, Internett: www.nve.no

Org.nr.: NO 970 205 039 MVA Bankkonto: 7694 05 08971

Hovedkontor
Middelthunsgate 29
Postboks 5091, Majorstuen
0301 OSLO

Region Midt-Norge
Vestre Rosten 81
7075 TILLER

Region Nord
Kongens gate 14-18
8514 NARVIK

Region Sør
Anton Jenssensgate 7
Postboks 2124
3103 TØNSBERG

Region Vest
Naustdalsvn. 1B
Postboks 53
6801 FØRDE

Region Øst
Vangsveien 73
Postboks 4223
2307 HAMAR

Det er vår vurdering at reglementet ikke begrenser slik håndtering. Men en formulering i tillatelse til bygging av terskeldam i Steinbergdalen gir en begrensing knyttet til pumping til Nyhellervatn om sommeren (se vedlegg).

Videre må nevnes at vi tidligere søkte – og fikk tillatelse til å nytte de 4 øverste meterne i magasin Vestredalstjern som flomdemping for å muliggjøre arbeider i flomløpet til dette magasinet (se vedlegg). Denne søknaden var basert på en relativt normal vår med noenlunde ordinært snømagasin.

Magasin Vestredalstjern er utjevningsmagasin oppstrøms Vetlebotnmagasinet, som er inntaksmagasin for Aurland 3 Pumpe og Aurland 2-LF.

Aktuelle tiltak

Det er ønskelig å kunne starte pumping til Nyhellermagasinet uten begrensinger til vannstand i Vestredalstjern. Dette krever etter vår vurdering tillatelse fra NVE. Kan være aktuelt i løpet av ca en uke.

Det vil trolig være aktuelt å starte Vangen kraftverk for å unngå unødig flomvassføring i Aurlandselva. Slik kjøring er regulert i en privat avtale med Aurland Elveeigarlag. Situasjonen har vært diskutert og blir håndtert videre av oss. Vil neppe bli aktuelt kommende uke.

Det pågår for tiden trimming av aktuelle magasin i henhold til snøsituasjonen – innenfor reglementet.

Det vurderes om enkelte elvestrekninger i høyfjellet skal åpnes ved tapping - innenfor reglementet.

Det er gjennomført en vurdering av risiko i den aktuelle situasjonen samt vurdering av utholdenhet i beredskap.

Situasjonen er ikke akutt eller kritisk, men har et potensiale for å bli krevende.

Lav vannstand i Vestredalstjern med snø og isdekte strender (dagens situasjon) – Lav risiko for skade.

Lav vannstand i Vestredalstjern uten snø og isdekte strender (sommer situasjon) – moderat risiko for skade for fiskens næringsdyr.

Situasjon og tiltak vurderes fortløpende opp mot risiko for skadeflom i vassdraget.

Kjøring av Vangen kraftverk for å unngå uønsket flomvannføring i Aurlandselvi – Uten risiko for skade.

Mannskapssituasjonen tilsier god utholdenhet de første 2 til 3 uker. Utvikling og tiltak vurderes videre.»

I søknaden henvises det til to vedlegg. Det første er en formulering i et brev fra OED (18.12.1978) i forbindelse med tillatelse til bygging av en terskeldam i Steinbergdalen som et landskapsmessig tiltak. Formuleringen inngår i dag som en del av manøvreringsreglementet for reguleringen av Aurlandsvassdraget og lyder som følger:

«Likeledes forutsettes at Oslo Lysverker begrenser pumpingen i Vetlebotnvatn til intervallet mellom kote 1025 og 1023 om sommeren, gjennom å benytte de to øverste metre i magasinet i

Vestredalstjernene samt slipper 1 m³/s fra Vestredalstjernene som minstevassføring i de perioder på sommeren det ikke tappes fra dette magasin.»

Det andre vedlegget er en midlertidig tillatelse gitt av NVE 16.04.2015, hvor E-CO Energi AS gis tillatelse til å senke vannstanden i Vestredalstjern inntil 4 meter under HRV i perioden 1. juni til 30. september 2015 i forbindelse med planlagte flomavledningsarbeider på sideoverløpet ved Dam Vestredalstjern.

Høring

På grunn av sakens begrensede omfang har den ikke vært kunngjort lokalt. NVE har vært i kontakt med lokale myndigheter for å få deres syn på saken, og mener at den er tilstrekkelig belyst gjennom dette.

Aurland kommune uttaler i e-post av 12.06.2015:

«Viser til kopi av søknad om fri manøvrering av Vestredalstjern (magasin) fra e-co energi as.

Aurland kommune ved formannskapet og ordfører samt administrasjon ble orientert om denne søknaden mandag 8. juni i felles kontaktutvalg mellom kommune og regulant. Aurland kommune har ingen merknader til at e-co fritt kan manøvrere Vestredalstjern (magasin) i den kritiske snøsmeltingsperioden 2015. Kommunen har løpende dialog med e-co om utviklingen i vassføringen i Aurlandsvassdraget og med jernbaneverket / Bane Energi i Flåmsvassdraget slik at tidlig varsling kan være mulig.»

Fylkesmannen i Sogn og Fjordane uttaler i e-post av 15.06.2015:

«På grunn av mykje snø i fjellet og flaumfare, konstaterer vi at det er nødvendig å avvike frå reguleringsreglementet dette året. Tiltaket vil kunne få negative effektar for friluftsliv og landskap, men konsekvensane vert små sett i høve til dei potensielle skadane som ein flaum kan forårsake. På grunn av at vatnet er synleg frå veg og turstiar bør det stillast krav om at vatnet vert fylt opp i tråd med reglementet så snart flaumfaren er over.»

NVEs vurdering

Det søkes om å fravike et krav i manøvreringen av Vestredalstjern som ble fastsatt av Olje- og energidepartementet i et brev av 18.12.1978. I brevet står det at vannstanden i Vestredalstjern ikke skal holdes lavere enn 2 meter under HRV i sommerperioden. Sommerperioden er ikke definert i dette brevet, men regnes ifølge regulanten fra ca. 1. juli til 30. september. Utenom sommerperioden kan Vestredalstjern reguleres mellom HRV kote 1152 og LRV kote 1130. Tidligere i år søkte E-CO om å få fravike manøvreringsreglementet for Vestredalstjern i sommerperioden 2015 for å få gjennomført planlagte arbeider i forbindelse med generell flomavledning i vassdraget. Vestredalstjernet skal etter planen fungere som en buffer i forhold til eventuell stor avrenning i anleggsperioden og det ble gitt tillatelse av NVE til å kunne holde sommervannstanden 4 meter under HRV i perioden 1. juni til 30. september.

Situasjonen nå er at det er store snømengder i fjellet og man ser for seg en betydelig risiko for en stor flomsituasjon i Aurlandsvassdraget. Som en del av flere flomforebyggende tiltak søker E-CO om å kunne manøvrere Vestredalstjern-magasinet fritt innenfor HRV og LRV fra nå og ut i snøsmelteperioden så lenge faren for flom er til stede.

Gjennom høringen av søknaden hos Aurland kommune og Fylkesmannen i Sogn og Fjordane, er det ikke kommet innvendinger mot omsøkte tiltak. Snarere tvert imot er det full forståelse for faren ved en brå avsmelting av det unormalt store snømagasinet som nå ligger i fjellet og med det potensiale for

skadeflom. Begge høringsinstanser mener derfor at det bør kunne gis tillatelse til avvik fra reglementet slik det er omsøkt. NVE oppfatter situasjonen på samme måte og mener en fristilling i forhold til reglementsfestet sommervannstand må kunne tillates så lenge potensialet for skadeflom er til stede. Tiltak som kan forebygge potensielt større skadeflommer, bør ha høy prioritet jmf. erfaringene knyttet til de senere års storflommer på Vestlandet.

Fylkesmannen mener det bør stilles som vilkår at Vestredalstjernet må fylles opp til sommervannstand så snart flomfaren er over. Dette av hensyn til negative effekter i forhold til friluftsliv og landskap. Magasinet er godt synlig fra veg og med det turister som er ute etter en god landskapsopplevelse. NVE er av samme oppfatning som fylkesmannen i dette spørsmålet og vil ta med raskest mulig oppfylling til sommervannstand som en del av vilkårene. Det blir likevel en noe redusert sommervannstand i forhold til reglementet, siden E-CO allerede er gitt tillatelse til å holde årets sommervannstand på 4 meter under HRV.

Konklusjon

NVE gir tillatelse til at E-CO Energi AS kan manøvrere Vestredalstjern mellom HRV kote 1152 og LRV kote 1130 i snøsmelteperioden 2015, begrenset til perioden det er fare for skadeflom i Aurlandsvassdraget.

Tillatelsen er gitt i medhold av vannressursloven § 40.

Tillatelsen blir gitt på følgende vilkår:

- Kravet til minstevannføring ut av Vestredalstjern skal overholdes i sommerperioden.
- Alle vannføringsendringer skal skje med myke overganger.
- Det skal føres protokoll over vannstanden i magasinet i det tidsrommet vannstanden er under sommer LRV.
- Perioden med vannstand under sommer LRV må gjøres så kort som mulig. Oppfylling til normal sommervannstand skal skje så raskt som mulig etter at flomfaren som følge av snøsmelting er over.
- Tillatelsen til å avvike fra manøvreringsreglementet skal kunngjøres én gang lokalt så snart som mulig.
- Instrumentering for registrering av vannstand inntil 0,5 m under LRV skal etableres samtidig med at magasinet likevel er nedtappet, dersom slikt utstyr ikke allerede er etablert. Jf. punkt 4.5 i retningslinjer av 28.04.2008 for registrering av vannstand i reguleringsmagasin..
- Ved overtredelse av de fastsatte bestemmelsene gitt i loven eller i medhold av loven, plikter konsesjonæren etter krav fra NVE å bringe forholdene i lovlig orden. NVE kan fastsette tvangsmulkt ved overtredelse av bestemmelsene i konsesjonen eller andre bestemmelser med hjemmel i lov.
- NVE forutsetter at E-CO Energi AS har ordnet de privatrettslige forholdene som eventuelt måtte bli skadelidende av tiltaket.

Om klage og klagerett

Dere kan klage på denne avgjørelsen til Olje- og energidepartementet innen tre uker fra det tidspunktet underretningen er kommet fram til partene, jf. forvaltningslovens kapittel VI. Klageretten er begrenset til parter (grunneiere, rettighetshavere og konsesjonssøker) og andre med rettslig klageinteresse (hovedsakelig organisasjoner som representerer berørte interesser).

En klage skal begrunnes skriftlig, stiles til Olje- og energidepartementet og sendes til NVE. Vi foretrekker elektronisk oversendelse til vår sentrale e-postadresse nve@nve.no.

Med hilsen

Rune Flatby
avdelingsdirektør

Carsten Stig Jensen
seksjonssjef

Dokumentet sendes uten underskrift. Det er godkjent i henhold til interne rutiner.

Vedlegg:

Kopi til:

Dønnum, Bjørn Otto
E-CO Energi AS v/Alf Bjarne Hjelle
E-CO Energi AS v/Alf Inge Berget
E-CO Energi AS v/Knut Helge Kjærvik
Fylkesmannen i Sogn og Fjordane
Jevnaker, Geir
'post@aurland.kommune.no'
Aasen, Arve